

Betur er bøtandi hond ...

Bæði í blóðum, útvarpinum og eisini manna millum kemur ofta fram at atfinning — kritikkur — er gott og gagnligt í samfelagnum.

Hetta fyrbrigdið er hjá okkum ein sjálvsagdur dyrmætur rættur í okkara demokratisk skipaða samfelag. Hetta er galdandi uttan mun til at núverandi andstoða einans fenglast við persónligt briksl og sleg og sostatt hevur svikið bæði sjálvan seg og veljarar sínar.

Undir seinasta »stýrið« tá teir ætlaðu, at áleggja okkara almúgu meira skatt og meira toll við fyrirlitsleysum yvirtøkum, vóru tó summir so frægir at teir treystiliga stigu fram og kappaðu hovið av tí yvirtøkuarmi sum hevði stungið seg og eitra ein part av stýrinum.

Hetta avreksbragð mintust eisini fleiri veljarar tá avgerðin lá í teirra hondum. Hitt fyrilits og skilaleyst rópandi og breggjandi harkaliðið sat aftaná seinasta val sum lundir sligin á nevið. Teir sum vildu leggja stein omaná byrði fyrir vanligu arbeiðs- og fiskimannin fingur krakk, men teir meira hóvligu fingur viðhald.

Hetta visir at enn eru knotir í føroyskum kongum, teir lata seg ikki fyrilitsleyst reka sum seyður í rætt av tí fyrsta og besta skróthálsu sum rópar harðast.

At tað er virðismikið og gagnligt við andstoðu í samfelagnum tað er eyðsæð. Ein andstoða sum við skili ansar eftir og avvisir, eftir teirra meti, skeivleikar, og samtundis setir skilagóð uppskot fram, vil altíð verða atspurd tá týðandi avgerðir skulu takast landið og fólk til frama.

Andstoðan má árvakin gera sitandi stýrið ábreiðslur tá slíkt er fyrir neyðini, uttan harfyrir at koma undir jagstran. Henda demokratiska rætt eru allir góðir javnaðarmenn fyrstir at ásanna og verja.

Ein skilagóð væl at sær komin andstoða, er avgjørt til stóra nyttu og kann hava avgerðandi ávirkan á alt arbeiði í landinum til frama. Hon er so avgjørt bøtandi hond. At lýsa tað andstoðu meirilutin í dag hevur er skjótt gjørt í fáum orðum. Um tú lesir tey blóð andstoðan mannar fær tú straks at merkja at vit í roynd og veru onga verunliga andstoðu hava.

Í andstoðublóðum kemur als einki fram imóti tí meirluta sum í dag stjórnar landinum.

Nú kann onkur spyrja, hvat kemur so fram frá hesi andstoðu, tað er skjótt sagt. Eg kann til frægd fyrir lesararnar av SOSIALINUM endurtaka nakað av tí vanligu sjengrinum sum í andstoðublóðum við hóskaði millumbili kemur á prent uppsaman, uppsaman.

Ruðuleiki í Tinganesi nú fer alt fallit. Klandur í sangonguni Dam fallit. Landið av knóranum alt fallit. Öll alm. vegaarbeiði stoða, landið fallit. Tingakrossur ger álöp á landsstýrið sum er fallit. Politikkur hin máttleysa Dams koyrir alt fallit. Sandvíksingar eru javnaðarmenn, tí skulu teir hava berghol, um alt fer fallit. Allir grunnar tomast í einum kvetti til alt er fallit. Landsstýrið falli í fátt alt er nú fallit. Dam koyrdi flakaprisin í botn fyrir at fáa alt fallit. Tað sigst nú fyrir vist at Dam ætlar at koyra

salfiskaprisin niður ella upp. Hesi tíðindi standa altíð við feittum stavum og byrja nakað soleiðis: Vit hava hoyrt. Tað sigst fyrir vist. Öll siggja nú. Öll vita nú. Öll halda nú. Fólkíð krevur. Fólkíð heldur. Fólkíð meinar. Fólkíð sær. Fólkíð trýr ella ikki trýr. Okkum er sagt. Tað stendur hart ella leyst. Ein kundi hildið áfram at rekka meira av hesum inntómum propagandaskvaldri, men hetta er vist nógmið.

Hetta er so til í dag tað sum komið er av atfinning imóti sitandi meirluta. Nú veit eg ikki um hesir menn kenna hvussu henda »sópna« gagnast teirra lesarum.

Skal ein meta eftir úrslitið Tjóðveldisins við valið seinasta heyst, aftaná tað »14. sept.« hevði borðreitt uppundir sama, skuldi avgjørt næstu ferð roynst teimum enn soltnari.

Fyrir at venda aftur til meirlutan, so kann ein sum stuðul hjá honum freistast at halda, at alt er sták asta lagi. Andstoðan smokkað til persónligt briksl, tað er jú vorðið sum frálíkt. Hetta er tíverri ikki so einfalt. Ein má minnst til at andstoðan telur so lítið minni enn meirilutin. Við hetta lag koma teir als onga ávirkan at hava í landsins uppbygging.

Á ólavsøku var almikið trivi í av sitandi lögmanni um mál meirilutin vildi leggja alla orku í at fremja komandi 4 árin.

Frá andstoðuni er so til í dag, ikki komið eitt tað einasta broytingaruppskot, ikki bókstavar ella tal heldur enn viðmerking til tað ørgrynna av málum, meirilutin hevur sett sær fyrir at fremja landinum og fólkunum til bata.

Eg veit væl at tá figgjarlógin í vár var fyrir, breggjaði fleiri í andstoðuni at tað var teirra egna uppskot ið fyrir lá. Møguliga er tað tí teir eru ikki færir fyrir at koma við

RÆTTELEIÐING

Í sera rúgvismiklari grein í SOSIALINUM nr. 87 frá 4. november í ár, sum eitur »Javnaðarmanna livsfrelsi ella bersekarfrelsi teirra borgarligu?«, sigur P. M. Dam, at tað er ógjórligt samtundis at vera tjóðveldismaður og sosialistur. Hetta ljóðar lógið, tí veruleikin er, at tað innan fyrir tjóðveldisflokkinn finnast limir, ið bæði teoretiskt og á annan hátt eru fult so góðir sosialistar sum nakar javnaðarmaður. Men hjá teimum er tjóðskaparligt frælsi partur av og fyrirtreyt fyrir stovnanini av einum sosialistiskum samfelagi í Føroyum.

Í greinini verður annars nomið við ymsar meira og minni áhugaðar og relevantar spurningar, sum kanska verða viðgjörð nærri í 14. SEPTEMBER okunditá tað ið høvi býðst.

P. M. Dam »gitir« ymiskt í nevndu grein í SOSIALINUM. Soleiðis »gitir« hann millum annað, at eg

skilabetri uppskotið tað sær so ikki svinnari út. Sostatt skuldi alt verið sera gott. So eru øll fallitt greimjilsini bara ein orðarúgva, eitt slag av skemti.

Eg vil tí her lýsa andstoðuna eftir skilabetri uppbyggingar og íleggjarætlan, bæði á sjógv og landi, enn tann ið verður arbeitt eftir í dag. Tað ber nú einaferð ikki til bara at koma við persónligum briksli, tað byggir ikki landi upp.

Hitt »øll vitae, øll trúgvae, øfkið krevur«, og gremjilsli tað fyllir ikki nakran posa.

Hetta er tann eftir minum metan, álvarligasta atfinning ein hevur til andstoðuna í dag.

Javnaðarmaður.

skal hava skrivað grein í »14.« sum er »...fyllt av hati, og sum er órættvis mótí donum«. Eg havi ikki skrivað nakra slíka grein, men havi tvørtur imóti fleiri ferðir gjørt var við, at vit tjóðveldismenn ikki venda okkum mótí donum sum fólk — tvørtur í móti hava vit stóra virðing fyrir iðni og dugnaleika teirra — tjansheldur veit eg um nakran tjóðveldismann, ið »hat« danir. Hetta er nakað, sum P. M. Dam og hansara líkar taka úr egnum brósti. Tað, sum vit venda okkum imóti og berjast imóti er tann statsrættarlaga stóða vit hava í danska ríkinum, sum vit eru sannfærdir um ikki er føroyingum til nakran bata, men bert elvir til fólkaflyting, upplæring til at liva í øðrum samfelagi enn okkara, ábyrgdarloysi og tjóðarþýning.

Eisini skrivir P. M. Dam, at eg eri persónligur og loyvi mær at hefta orðið »klovnr« við lögmann. Hetta er ikki satt! — Eg royni av besta alvi ikki at vera persónligur í skrivning.

Men eg havi lisið greinina, har P. M. Dam verður skýrdur »klovnr« og havi eisini fingið uppspurt, at hon als ikki er skrivað av tjóðveldismanni, men av einum av partamommum P. M. Dams!

Kanska má tað verða mær loyvt at frábíðja mær slíkar tálupagar skuldsetingar og ilgitingar.

Við tókk fyrir upptøkuna. Vinarliga,

Tórður Jóansson.

FRUNTATÁTTUR 7

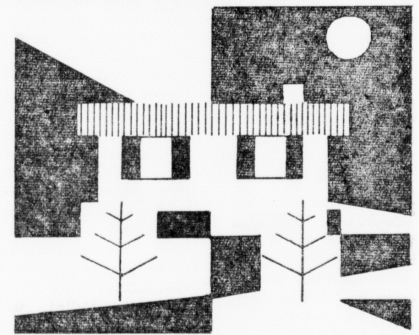
»Spáa mær, systir!« segði tann eina, »gev mær títt hjartans orð so sunt: hvat eri eg vakrari, so sum eg eri, ella um eg hevði klipt mær frunt?«

»Frunturin man teg so lítið prýða: andlitíð títt tað er so runt; betur sámir teimum, sum langleittar eru; tí búgvist eg at klippa mær frunt.«

Hartil flakrandi kom tann triðja, skjúrtið og fyrikleðið vaft upp í bunt. »Hvi so siðla man tú koma? Hevur tú verið og klipt tær frunt?«

Fjórða kom rennandi »framman undan veggje, gleið á garði og fell í strunt: »Ít segði kellingin, nýst av bræði; hatta fekst tú av, at tú klipti tær frunt.«

FØROYA BANKA SPAR-OG-LÁN

Spar til summarhús við »Spar-og-lán«

SPAR-OG-LÁN grundreglurnar eru soleiðis:

Tann, ið regluliga sparir í eitt ár, kann lána líka nógv. Verður regluliga spart í **hálvannað** ár, kann verða lánt **hálvaaðruferð** tað sparda.

2 ára sparing gevur mogleikar fyrir at lána **dupult** av tí sparda — t.v.s. at hann hevur **3 ferðir 2 ára sparing** at ráða yvir.

Afturgjaldingin er lítið tyngri enn tann vanligu sparingin.

Avtalið SPAR-OG-LÁN samarbeiði við okkum. — Sparipeningurin gevur hægstu innlánsrentu. — Lánimarkid, umframt tað sparda, er 15.000 kr. uttan serliga trygd — og bankin spyr ikki, hvussu peningurin verður nýttur.

FØROYA BANKI